

**Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών
για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό**

Όμιλοι UNESCO Πρακτικός οδηγός

**Τομέας Εξωτερικών Σχέσεων και Συνεργασίας
Τμήμα Ομίλων UNESCO και Νέων Συνεργασιών**

Έκδοση 2009

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

του Koïchiro Matsuura,
Γενικού Διευθυντή της UNESCO

Με την έλευση του 21^{ου} αιώνα, ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών αναγνώρισε ότι, στο πλαίσιο των ταχύτατων μεταβολών σε θέματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος, ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών και η αλληλεπίδρασή της με τον ΟΗΕ έχουν σημειώσει αξιόλογη εξέλιξη. Εξάλλου, τα κράτη-μέλη έχουν υπογραμμίσει τη σημασία και το ακόμα ανεξάντλητο δυναμικό της υποστήριξης της κοινωνίας των πολιτών προς τη δημοκρατία και την κοινωνική συμμετοχή.

Η «Ομάδα Cardoso», που συστήθηκε από το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ το 2002 με στόχο τη διερεύνηση τρόπων κεφαλαιοποίησης της αλληλεξάρτησης ανάμεσα στον ΟΗΕ και την κοινωνία των πολιτών, έδωσε νέα ορμή στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας με την τελευταία.

Η UNESCO έχει επενδύσει σοβαρά στην προσπάθεια αυτή. Εδώ και πολλά χρόνια, απασχολεί συστηματικά διαφορετικούς εταίρους, στην προσπάθειά της να φέρει σε πέρας την αποστολή της με κάθε δυνατό τρόπο. Η επιτυχία των προγραμμάτων προτεραιότητας του Οργανισμού για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την επιστήμη και την επικοινωνία οφείλεται, εν μέρει, και στον αυξανόμενο ρόλο της κοινωνίας των πολιτών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του σύγχρονου κόσμου.

Πράγματι, η υπεροχή του Οργανισμού μας συνίσταται στην ικανότητά του να κινητοποιεί την κοινωνία των πολιτών, ώστε να δημιουργήσει μια ευρύτατη συνεργασία εξειδίκευσης και συμμετοχικής ηγεσίας. Ειδικά οι Όμιλοι UNESCO παίζουν πάντα σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων μας και προσφέρουν διαρκώς μια νέα οπτική στην καλλιέργεια των ιδανικών της UNESCO.

Ας μην υποτιμώνται, λοιπόν, η έκταση και η δύναμη των πολλών χεριών σε σχέση με τα λίγα. Στο σύγχρονο κόσμο μας, που εξαρτάται όλο και περισσότερο από γνώση και πόρους συλλογικούς, η συμμετοχική προσέγγιση καθίσταται ρόλος τον οποίο ο ΟΗΕ και οι απλοί πολίτες μπορούν να αναλάβουν από κοινού.

Ο ρόλος των Ομίλων UNESCO είναι κομβικός για την εκπλήρωση της αποστολής του Οργανισμού, καθώς την διευκολύνουν, τηρώντας τις αξίες και τις αρχές της. Ενθαρρύνουν το διάλογο, προωθούν την πολιτισμική ποικιλομορφία και μπορούν να συνεισφέρουν στην ειρήνη και την ανθρώπινη ανάπτυξη.

Για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών μας είναι απολύτως απαραίτητο η κοινωνία των πολιτών, και ιδιαίτερα οι Όμιλοι UNESCO, να συμμετέχουν ενεργά στον πυρήνα της αποστολής του Οργανισμού.

Προσδοκούμε έναν κόσμο στον οποίο οι ατομικοί και συλλογικοί πόροι και η εξειδικευμένη γνώση δεν θα είναι κτήμα καθενός ξεχωριστά, αλλά θα προορίζονται από όλους για όλους. Προσδοκούμε την έλευση μιας εποχής ίσων ευκαιριών και ισότιμου οφέλους για όλους. Υπ' αυτήν την έννοια, η αλλαγή που οι απλοί πολίτες μπορούν να επιφέρουν στον κόσμο δεν θα πρέπει να υποτιμηθεί. Σας καλώ να καταβάλετε το χρόνο, τις δεξιότητες, την εξειδίκευση και τις δυνάμεις σας ώστε να μεταβάλετε τον κόσμο μας προς το καλύτερο. Η δράση σας μπορεί να έχει συνέπειες πολύ ευρύτερες από αυτές που φαντάζεστε.

Koïchiro Matsuura

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Σεπτέμβριο του 2000, στο κατώφλι της νέας χιλιετηρίδας, οι ηγέτες του κόσμου συνήλθαν στην ιστορική Συνέλευση της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών, με σκοπό να διαμορφώσουν μια νέα δομή πολύπλευρης συνεργασίας και να συζητήσουν το ρόλο του ΟΗΕ στον 21^ο αιώνα. Μια κοινή απόφαση, γνωστή ως Διακήρυξη της Χιλιετίας, υιοθετήθηκε από τους ηγέτες και αρχηγούς κρατών 189 εθνών ως συλλογική απάντηση της διεθνούς κοινότητας στις προκλήσεις ασφάλειας και ανάπτυξης ενός μεταβαλλόμενου παγκόσμιου περιβάλλοντος.

Ακολούθως, τέθηκαν οκτώ Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (γνωστοί ως MDGs) και η διεθνής κοινότητα δεσμεύθηκε να εργαστεί σε παγκόσμιο επίπεδο για την επίτευξή τους έως το 2015. Η UNESCO, ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό που αποτελεί εξειδικευμένη αντιπροσωπεία του ΟΗΕ και ιδρύθηκε το 1945, επιδιώκει εμπράκτως την επίτευξη αυτών των στόχων.

Η ανάγκη ανάπτυξης παγκόσμιων συνεργασιών διατυπώθηκε με ιδιαίτερη έμφαση στο MDG αρ. 8, με τους Ομίλους UNESCO να αποτελούν μια δημιουργική προσέγγιση στην πρόκληση αυτή. Οι συγκεκριμένοι Όμιλοι, βασιζόμενοι απόλυτα στα ιδανικά της UNESCO, στηρίζουν την τοπική ιδιοκτησία. Προωθούν τη συνεργασία και σέβονται τους δεσμούς των τοπικών κοινωνιών και την ικανότητά τους να επιτυγχάνουν μεταβολές που αντέχουν στο χρόνο.

Καθώς οι παγκόσμιες προκλήσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο από μεγάλης κλίμακας προγράμματα ή κυβερνήσεις, οι Όμιλοι αυτοί εξασφαλίζουν την ύπαρξη μιας αποτελεσματικής και συμμετοχικής μεθόδου. Η UNESCO, σε στενή συνεργασία με τις κατά τόπους Εθνικές Επιτροπές, ενδυναμώνει συνεχώς τους δεσμούς της με την κανωνία των πολιτών και προωθεί μια γνήσια «κουλτούρα του συνεταιρισμού», σύμφωνα με την Αναφορά Cardoso για τις Σχέσεις Ηνωμένων Εθνών και Κοινωνίας των Πολιτών.

Ο εκσυγχρονισμένος αυτός οδηγός είναι σχεδιασμένος για τον κάθε άνθρωπο που επιθυμεί να συνεισφέρει σε ένα παγκόσμιο κίνημα. Αποτελεί ένα βασικό, πρακτικό εγχειρίδιο για τη δημιουργία ενός Ομίλου UNESCO. Απευθύνεται σε οποιονδήποτε από εμάς επιθυμεί, είτε ως άτομο είτε ως ομάδα, να προσφέρει στη βελτίωση της ανθρωπότητας και πιστεύει σε μια

παγκόσμια κοινότητα που σκέπτεται συνολικά και δρα τοπικά. Ο οδηγός αυτός παρέχει επίσης βασικές πληροφορίες για τα ιδεώδη της UNESCO, καθώς και κάποιες γενικές ιδέες για τους τρόπους μεγιστοποίησης της ικανότητας των κοινοτήτων για υπερβάσεις.

Ελπίζω ότι ο οδηγός αυτός θα αποδειχθεί χρήσιμος, τόσο για τα υπάρχοντα όσο και για τα μελλοντικά μέλη της οικογένειας της UNESCO.

Ahmed Sayyad
Βοηθός Γενικός Διευθυντής
για τις Εξωτερικές Σχέσεις και τη Συνεργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Τι είναι η UNESCO;	7
II. Τι είναι οι Όμιλοι UNESCO;	7
1. Ορισμός	7
2. Ιστορικό υπόβαθρο	9
3. Λόγος ύπαρξης των Ομίλων UNESCO	10
III. Γιατί να δημιουργηθεί ένας Όμιλος UNESCO;	10
1. Σκοπός και ρόλος των Ομίλων UNESCO	11
2. Τρεις κύριες λειτουργίες	12
3. Από την τοπική κοινότητα στον κόσμο	15
IV. Δομή και λειτουργίες των Ομίλων UNESCO	16
1. Πώς ιδρύεται ένας Όμιλος UNESCO	16
2. Η διοικητική δομή ενός Ομίλου UNESCO	17
3. Η σχέση της UNESCO με τους Όμιλους	18
4. Ο ρόλος των Εθνικών Επιτροπών UNESCO	19
5. Σχέσεις με τα Συνεργαζόμενα Σχολεία UNESCO	20
6. Σχέσεις με άλλους Όμιλους UNESCO	20
7. Χρήση της επωνυμίας και του λογότυπου της UNESCO από τους Όμιλους	20
Πλαίσια: Παγκόσμια Ομοσπονδία Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO (WFUCA)	24
Περιφερειακές και Εθνικές Ομοσπονδίες Ομίλων UNESCO	24
Συνοπτική θεώρηση του κινήματος Ομίλων UNESCO	25
V. Παράρτημα	
i) Γλωσσάριο	25
ii) Απόσπασμα από τον Καταστατικό Χάρτη της UNESCO (Προοίμιο και Άρθρο I)	27
iii) Κατάλογος Διεθνών Ημερών και Εβδομάδων	30
iv) Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (MDGs)	33
v) Διαρκής ενημέρωση	3

I. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η UNESCO;

Η UNESCO, ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό, είναι μια εξειδικευμένη αντιπροσωπεία του ΟΗΕ, που ιδρύθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1945.

Η UNESCO λειτουργεί ως εργαστήριο ιδεών, το οποίο θέτει τα πρότυπα για την επίτευξη οικουμενικών συμφωνιών σε ανακύπτοντα ζητήματα ηθικής. Ο Οργανισμός λειτουργεί επίσης ως κέντρο διευθέτησης για τη διασπορά και τη συμμετοχή στην πληροφόρηση και τη γνώση, ενώ παράλληλα βοηθά τα κράτη-μέλη της να αυξήσουν την ανθρώπινη και θεσμική τους δυναμικότητα σε διαφορετικά πεδία.

Εν συντομία, η UNESCO προωθεί τη διεθνή συνεργασία ανάμεσα στα 193 (από το Σεπτέμβριο του 2008) κράτη-μέλη και τα έξι Συνεργαζόμενα Μέλη της, στους τομείς της εκπαίδευσης, της επιστήμης (φυσικές, κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες), του πολιτισμού και της επικοινωνίας.

II. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΟΜΙΛΟΙ UNESCO;

1. Ορισμός

Η παγκόσμια λαϊκή κίνηση Όμιλοι UNESCO στηρίζει τις προτεραιότητες του Οργανισμού, αξιοποιώντας την εμπειρία, τις ικανότητες και τις προσδοκίες των τοπικών κοινοτήτων για την ενίσχυση της ειρήνης και των ανταλλαγών. Οι Όμιλοι αποτελούνται από ομάδες ανθρώπων κάθε ηλικίας, κοινωνικής θέσης και υπόβαθρου, οι οποίοι μοιράζονται την ακλόνητη πίστη τους στα ιδεώδη της UNESCO, όπως αυτά διατυπώνονται στον Καταστατικό Χάρτη της (βλ. Παράρτημα ii).

Παρόλο που διακρίνονται για τα κοινά αυτά χαρακτηριστικά τους, οι Όμιλοι UNESCO μπορούν να λάβουν πολλές διαφορετικές μορφές. Η φύση ενός Ομίλου διαμορφώνεται από τα μέλη του, καθώς και από τις συνθήκες και τον κοινωνικό περίγυρο στον οποίο καλείται να λειτουργήσει.

Οι Όμιλοι UNESCO ανήκουν σε τέσσερις κύριες κατηγορίες:

- Όμιλοι που ιδρύονται σε σχολεία (με μέλη τους μαθητές και τους δασκάλους εκπαιδευτικών ιδρυμάτων) και αποτελούν, προς το παρόν, την πλειονότητά τους.

- Όμιλοι που λειτουργούν σε πανεπιστήμια και ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα αποτελούν τη φυσική συνέχεια των σχολικών Ομίλων. Ο αριθμός τους αυξάνει σταθερά και συχνά ιδρύονται με πρωτοβουλία ομάδων φοιτητών.

- Όμιλοι που δεν απευθύνονται ειδικά σε μαθητές ή φοιτητές, αλλά σε ευρύτερο κοινό. Οι Όμιλοι αυτοί έχουν σαφώς αναγνωρισμένο νομικό καθεστώς, ενώ στα μέλη τους συγκαταλέγονται ηγετικά πρόσωπα των πολιτιστικών και κοινωφελών κύκλων της κοινότητας.

- Τα Κέντρα UNESCO διαφέρουν από τους προαναφερθέντες Ομίλους και Συλλόγους UNESCO, καθώς λειτουργούν σε μόνιμη βάση, σε εγκαταστάσεις ανοικτές για το κοινό. Το προσωπικό τους είναι εξειδικευμένο και συνήθως εργάζεται σε ανταποδοτική βάση. Διαθέτουν ικανούς, συχνά υπολογίσιμους, οικονομικούς πόρους με προέλευση που ποικίλει (κυβερνήσεις, τοπική αυτοδιοίκηση, χορηγοί).

Θα ήταν κουραστικό να απαριθμήσει κανείς τους διάφορους κοινοτικούς τομείς, στο πλαίσιο των οποίων έχουν ιδρυθεί ή θα μπορούσαν να ιδρυθούν Όμιλοι UNESCO. Ο πλούτος του κινήματος αυτού οφείλεται ακριβώς στην προσαρμοστικότητά του και στην ευρύτητα επιλογών περιβάλλοντος για τη λειτουργία του.

Ο πρωταρχικός σκοπός των Ομίλων είναι να προάγουν την κατανόηση και να υποστηρίζουν την UNESCO και τα προγράμματά της. Εργάζονται για τη διάδοση των ιδεωδών της UNESCO και αναλαμβάνουν δράσεις άμεσα επηρεασμένες από αυτές της Οργάνωσης, διευρύνουν τους πολιτιστικούς ορίζοντες και προσφέρουν ανεκτίμητες υπηρεσίες στην UNESCO και τις Εθνικές Επιτροπές της (βλ. κεφάλαιο IV. 4), ενισχύοντας δραστηριότητες γενικής και δημόσιας ενημέρωσης. Οι Όμιλοι, που λειτουργούν ως μη κερδοσκοπικά σωματεία, σέβονται τις ιδρυτικές αρχές της UNESCO και είναι νομικά και οικονομικά ανεξάρτητοι από αυτήν.

«Η κοινωνία των πολιτών είναι πλέον τόσο ουσιώδης για τα Ηνωμένα Έθνη, ώστε οι αρμονικές σχέσεις με αυτήν να είναι αναγκαιότητα και όχι εναλλακτική επιλογή».

(Απόσπασμα από την Αναφορά Cardoso για τις Σχέσεις ΟΗΕ-Κοινωνίας των Πολιτών, με τίτλο «Εμείς οι λαοί: κοινωνία των πολιτών, Ηνωμένα Έθνη και παγκόσμια διακυβέρνηση», Ηνωμένα Έθνη, 11 Ιουνίου 2004)

«Ειρήνη βασισμένη αποκλειστικά στις πολιτικές και οικονομικές διευθετήσεις των κυβερνήσεων δεν θα ήταν ειρήνη που θα μπορούσε να εξασφαλίσει την ομόφωνη, διαρκή και ειλικρινή υποστήριξη των ανθρώπων του κόσμου. Έτσι, η ειρήνη θα πρέπει να θεμελιώνεται, για να μην καταδικαστεί σε αποτυχία, πάνω στην πνευματική και ηθική αλληλεγγύη της ανθρωπότητας».

(Καταστατικός Χάρτης UNESCO)

Η UNESCO δεν μπορεί μόνη της να επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους της. Είναι τύχη αγαθή ότι έχει στη διάθεσή της ένα ευρύτατο και απaráμιλλο φάσμα υποστηρικτών, εταιρών και δικτύων που πρόθυμα εμπλέκονται στις εργασίες της: κυβερνητικοί και μη κυβερνητικοί, δημόσιοι και ιδιωτικοί εταίροι, οι οποίοι ενώνουν τις ικανότητες και τις δυνάμεις τους γύρω από ένα μοναδικό στόχο που οφείλεται στην παρουσία και την έγκριση της UNESCO.

(Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική της UNESCO, 2008-2013)

«(..) η ζωτική σημασία της συνεργασίας για το έργο της UNESCO. Αυτό προϋποθέτει πρώτα και κύρια τη συνεργασία μας με μέλη της 'οικογένειας της UNESCO', δηλαδή με Εθνικές Επιτροπές, επιτροπές διακυβερνητικών προγραμμάτων, κέντρα της κατηγορίας 2, Έδρες της UNESCO, Συνεργαζόμενα Σχολεία, Ομίλους και Συλλόγους. Πρέπει να γίνουν περισσότερα ώστε να αξιοποιηθούν στο μέγιστο τα πολύτιμα αυτά δίκτυα και οι μεσολαβητές».

(Καταληκτρία συνεδρίαση της 34^{ης} Γενικής Συνέλευσης, Koïchiro Matsuura, Γενικός Διευθυντής της UNESCO)

2. Ιστορικό υπόβαθρο

Ο πρώτος Όμιλος UNESCO ιδρύθηκε στο Σεντάι της Ιαπωνίας το 1947, πριν ακόμα μάλιστα η Ιαπωνία γίνει μέλος της UNESCO (1951). Ο Όμιλος αυτός αποτελεί παράδειγμα λαϊκής πρωτοβουλίας που έγινε αναπόσπαστο τμήμα ενός ευρύτερου forum αλληλεγγύης, καθώς δημιουργήθηκε στα ερείπια της μεταπολεμικής περιόδου και εξελίχθηκε αυθόρμητα από ανθρώπους αρκετών χωρών, οι οποίοι μοιράζονταν τη δέσμευσή τους για πολιτική συνειδητοποίηση.

Οι Όμιλοι αυτοί άρχισαν να εμφανίζονται με εκληκτικό ενθουσιασμό και ταχύτητα. Μέσα σε λίγους μόνο μήνες από την ίδρυση της UNESCO, είχε επίσης καθιερωθεί ένα λαϊκό κίνημα. Περισσότεροι από εκατό Όμιλοι υπήρχαν ήδη στις 4 Νοεμβρίου 1949, όταν ο Jaime Torres Bodet, ο τότε Γενικός Διευθυντής της UNESCO, απηύθυνε έκκληση για τη δημιουργία Ομίλων σε ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στη διάρκεια ομιλίας για την τρίτη επέτειο ίδρυσης της Οργάνωσης.

Έκτοτε το κίνημα των Ομίλων UNESCO εξαπλώνεται σταθερά σε ολόκληρο τον κόσμο. Σήμερα, λειτουργούν περίπου 3700 Όμιλοι σε εκατό περίπου χώρες (στοιχεία Σεπτεμβρίου 2008).

3. Λόγος ύπαρξης των Ομίλων UNESCO

Η πρόταση για τη δημιουργία Ομίλων ενυπάρχει στο Προοίμιο του Καταστατικού Χάρτη της UNESCO, στο οποίο δηλώνεται ότι «ειρήνη βασισμένη αποκλειστικά στις πολιτικές και οικονομικές διευθετήσεις των κυβερνήσεων δεν θα ήταν ειρήνη που θα μπορούσε να εξασφαλίσει την ομόφωνη, διαρκή και ειλικρινή υποστήριξη των ανθρώπων του κόσμου», χωρίς να κληθούν αυτοί να συνεργαστούν και να μάθουν ο ένας από τον άλλον, τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Πέρα από τους πολιτικούς ηγέτες και όσους διαμορφώνουν πολιτικές, το κίνημα των Ομίλων παρέχει ένα καλό παράδειγμα για το πώς οι απλοί πολίτες μπορούν να επηρεάσουν όσους λαμβάνουν αποφάσεις. Οι Όμιλοι είναι πρωτοπόροι στο να κατασκευάζουν ισχυρές γέφυρες στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών.

Πώς όμως μπορούν να συνδεθούν οι άνθρωποι αυτοί με την οικοδόμηση της ειρήνης, η οποία, αμέσως μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ήταν απολύτως αναγκαία και συνεχίζει να είναι, σε έναν κόσμο όπου οι άνθρωποι βρίσκονται σε διένεξη μεταξύ τους;

Οι ίδιοι οι άνθρωποι βρήκαν αυθόρμητα απάντηση στα ερωτήματα αυτά, συμμετέχοντας στους Ομίλους UNESCO. Και μόνο η επωνυμία τους εκφράζει σαφώς την πίστη στα ιδανικά του Οργανισμού και την αποφασιστικότητά τους να εγαστούν για την πραγματοποίησή τους.

III. ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ ΕΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ UNESCO;

1. Σκοπός και ρόλος των Ομίλων UNESCO

Ο κύριος στόχος της UNESCO είναι «να συμβάλει στην ειρήνη και ασφάλεια του κόσμου, προωθώντας τη συνεργασία ανάμεσα στα έθνη, μέσω της εκπαίδευσης, της επιστήμης, του πολιτισμού και της επικοινωνίας, ώστε να προάγει τον παγκόσμιο σεβασμό προς τη δικαιοσύνη, την έννομη τάξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες για όλους τους λαούς του κόσμου, χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας (...)».

(Καταστατικός Χάρτης UNESCO, Άρθρο 1)

Τι εξυπηρετεί ένας Όμιλος;

Οι Όμιλοι δημιουργήθηκαν με ιδιωτική πρωτοβουλία. Από την εμφάνισή τους μέχρι σήμερα, λειτουργούν ώστε να καλύπτουν την ανάγκη των μελών τους για πιο ενεργή συμμετοχή στη διεθνή πραγματικότητα, σε απόλυτη αρμονία με την προσέγγιση της UNESCO και στο πλαίσιο των ικανοτήτων της. Οι δραστηριότητές τους στοχεύουν στην πραγμάτωση των ιδεωδών που διατυπώνονται στο Προοίμιο του Καταστατικού Χάρτη της UNESCO.

Οι σκοποί των Ομίλων UNESCO μπορούν να συνοψισθούν στα ακόλουθα:

- προωθούν την κατανόηση των σκοπών και των ιδανικών της UNESCO και εργάζονται για την επιτυχή υλοποίησή τους,
- διευκολύνουν τη διεθνή συνεννόηση και συνεργασία, καθώς και την παγκόσμια ειρήνη,
- υποστηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα,
- συνεισφέρουν στην εκπαίδευση των μελών τους σχετικά με θέματα αγωγής του πολίτη και δημοκρατίας,
- συμμετέχουν στην κοινωνική ανάπτυξη, η οποία νοείται ως η επίτευξη των συνθηκών εκείνων που επιτρέπουν την πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας.

Κάθε Όμιλος είναι, βέβαια, ελεύθερος να κρίνει ότι κάποιος από αυτούς τους στόχους θα πρέπει να έχει προτεραιότητα σε σχέση με τους υπόλοιπους. Είναι εύλογο ότι οι κύριοι στόχοι, που περιγράφηκαν συνοπτικά παραπάνω, μπορούν να σχηματιστούν με διαφορετικό τρόπο ή ότι οι Όμιλοι μπορούν να συμπληρώσουν νέους στόχους, είτε διαφορετικής φύσης είτε με πιο συγκεκριμένο περιεχόμενο.

Αν και είναι δυνατό να υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ Ομίλων διαφορετικών χωρών, πρόκειται, σε κάθε περίπτωση, για το δημιούργημα ανθρώπων που μοιράζονται την πίστη τους στους στόχους και τα ιδανικά της UNESCO και είναι αποφασισμένοι να δράσουν από κοινού για την πραγματοποίησή τους.

2. Τρεις κύριες λειτουργίες

Αν και οι δραστηριότητες κάθε Ομίλου μπορεί να διαφέρουν, η λειτουργία όλων τους μπορεί να συνοψισθεί στα εξής: εκπαίδευση, διάδοση της πληροφόρησης και δράση.

Εκπαίδευση

Η αξία των Ομίλων UNESCO δεν έγκειται μόνο στο γεγονός ότι βοηθούν στη μετάδοση της γνώσης, αλλά επίσης στον εκπαιδευτικό τους ρόλο, καθώς και στην αυτοεκπαίδευση των μελών τους, που επιτυγχάνεται από τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες των Ομίλων. Οι Όμιλοι, όμως, δεν παρέχουν εκπαίδευση μόνο στα μέλη τους, αλλά προσπαθούν να συνεισφέρουν και στην εκπαίδευση όσων βρίσκονται γύρω τους. Αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή μελέτης θεμελιωδών εγγράφων του ΟΗΕ ή της UNESCO, όπως η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και ο Καταστατικός Χάρτης της UNESCO, ώστε να γίνει πλήρως κατανοητό ότι τα λόγια και οι πράξεις αυτών των οργανισμών αφορούν άμεσα όλους μας.

Οι περισσότεροι Όμιλοι διοργανώνουν επισκέψεις, εκδρομές και περιηγήσεις με διπλό στόχο: να δώσουν στους συμμετέχοντες μια χειροπιαστή εικόνα των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών συνθηκών (επισκέψεις σε βιομηχανικά κέντρα, φράγματα, πρότυπα αγροκτήματα, εκπαιδευτικά κέντρα, μνημεία, μουσεία, καλλιτεχνικά εργαστήρια), καθώς και να παρέχουν ευκαιρίες για προσωπική επαφή ανάμεσα σε ανθρώπους με διαφορετικό υπόβαθρο ή από διαφορετικές χώρες.

Η εκπαίδευση μπορεί επίσης να λάβει τις ακόλουθες μορφές: συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια, ιδιαίτερα σε σχετιζόμενα με θέματα που αφορούν τους Ομίλους UNESCO, και συμμετοχή σε ενημερωτικά σεμινάρια ειδικά σχεδιασμένα για τα μέλη Εθνικών Επιτροπών, σε διάφορες περιοχές. Επίσης, διεθνείς ανταλλαγές, που επιτρέπουν στους επικεφαλής των Ομίλων να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία χωρών στις οποίες οι Όμιλοι δεν είναι ιδιαίτερα δραστήριοι. Η UNESCO δραστηριοποιείται στο έπακρο για να προωθήσει τέτοιες ανταλλαγές. Η Οργάνωση δέχεται επίσης τους επικεφαλής Εθνικών Ομοσπονδιών ή Ομίλων που επιζητούν να αποκτήσουν μεγαλύτερη εξοικείωση με τις εργασιακές μεθόδους και τα προγράμματά της, είτε στην έδρα της είτε στα περιφερειακά γραφεία της.

Διάδοση της πληροφόρησης

Ένας από τους βασικούς σκοπούς των Ομίλων UNESCO είναι η αύξηση της συναίσθησης. Οι Όμιλοι λαμβάνουν και διαδίδουν τεκμηριωμένα δεδομένα σχετικά με εθνικά και παγκόσμια προβλήματα, τις δραστηριότητες των διεθνών οργανισμών, τις δραστηριότητες των ίδιων κ.ο.κ. Τα μέλη των Ομίλων έχουν το βλέμμα τους στραμμένο προς τα έξω, έχουν σαφή γνώση του μηνύματος που πρέπει να μεταδώσουν και είναι ιδιαίτερα επιμελή με τον ρόλο που καλούνται να παίξουν ώστε να κεντρίσουν το ενδιαφέρον των οικογενειών τους, των γνωριμιών τους, των συναδέλφων τους και, γενικότερα, της κοινότητάς τους. Οι Όμιλοι, για παράδειγμα, δημοσιεύουν κείμενα που προωθούν την εξάλειψη του αναλφαριθμητισμού, τη διατήρηση του περιβάλλοντος και τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, γραμμένα στην εθνική τους γλώσσα ή σε τοπικές διαλέκτους.

Για να επιτελέσουν το έργο της παροχής ενημέρωσης, οι Όμιλοι συλλέγουν τεκμήρια σχετικά με την UNESCO και τα Ηνωμένα Έθνη. Η συγκέντρωση τέτοιων εγγράφων επιτυγχάνεται μέσω της οργάνωσης ανταλλαγών με άλλους Ομίλους, μέσω αιτήσεων προς την UNESCO ή τα Κέντρα Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών, τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες πρεσβειών, τουριστικά γραφεία, τα κέντρα τεκμηρίωσης Εθνικών Επιτροπών της UNESCO, Ομοσπονδίες ή Ομίλους UNESCO σε άλλες χώρες. Οι περισσότεροι Όμιλοι, πάντως, δεν συλλέγουν απλώς πληροφοριακό υλικό, αλλά το παράγουν και οι ίδιοι.

Μερικοί από τους Ομίλους μεταφράζουν στη γλώσσα τους διακεκριμένα εκπαιδευτικά έργα και κείμενα της UNESCO ή απομαγνητοφωνούν ντοκουμαντέρ που έχουν παραχθεί από την UNESCO κ.λ.π.

Με αυτού του είδους τη διασπορά σχετίζονται και οι προσπάθειες των Ομίλων να καταστήσουν τις εκδόσεις της UNESCO ευρύτερα γνωστές. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιούνται διάφοροι τρόποι, όπως η προώθηση των πωλήσεων και η προσέλκυση νέων συνδρομητών για τα περιοδικά της Οργάνωσης. Δεν είναι αναγκαίο να επιμείνουμε εδώ στα διάφορα δελτία που εκδίδονται από πολλές Ομοσπονδίες και Ομίλους, καθώς τέτοιες δραστηριότητες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της ζωής κάθε σωματίου. Τα δελτία αυτά περιέχουν συνήθως πληροφορίες για διεθνείς οργανισμούς, άρθρα καθοδήγησης για θέματα και προβλήματα που ανακύπτουν στην πορεία της λειτουργίας τους, καταγραφές των δραστηριοτήτων Ομίλων και Εθνικών Επιτροπών, πρακτικές πληροφορίες.

Δράση

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι Όμιλοι μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα, αλλά, σε κάθε περίπτωση, τα μέλη τους προσελκύνονται από τους σκοπούς και τα ιδανικά της UNESCO και είναι αποφασισμένα να δράσουν από κοινού για την πραγματοποίησή τους.

Αυτή η δράση είναι και η βασική προϋπόθεση για τη διάδοση των Ομίλων. Παρόλο που οι δύο πρώτες λειτουργίες (εκπαίδευση και ενημέρωση) είναι αναγκαίες, δεν μπορούν εντούτοις να θεωρηθούν επαρκείς και κάθε Όμιλος που θα περιοριζόταν σε αυτές θα αποτύγχανε, ως ένα βαθμό, στην αποστολή του. Επιπλέον, οι δύο πρώτες λειτουργίες δεν αξιοποιούνται στο έπακρο, αν δεν οδηγούν στη δράση.

Επομένως, τα μέλη των Ομίλων πρέπει να μελετήσουν με προσοχή τους στόχους και τα ιδεώδη που επιθυμούν να υπηρετήσουν. Για το σκοπό αυτό, θα ήταν χρήσιμο να διαβάσουν όχι μόνο τον Καταστατικό Χάρτη της UNESCO, τον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ και την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά, σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, τη βασική βιβλιογραφία για τους διεθνείς οργανισμούς και τους αντικειμενικούς σκοπούς τους, ώστε να κατανοήσουν ότι τα λόγια και οι πράξεις των οργανισμών αυτών τους αφορούν άμεσα. Αυτή η αρχική επαφή δεν είναι, βέβαια, αρκετή. Παρόλο που η συνεχής ενασχόληση με τις πηγές είναι αναγκαία –κυρίως προς όφελος των νέων μελών–, κάθε Όμιλος θα πρέπει επίσης να καταρτίσει ένα πρόγραμμα.

Αρχικά, ένα ευέλικτο πρόγραμμα πρέπει να αποτελείται από ένα γενικό περίγραμμα. Κατά καιρούς θα γίνονται προσθήκες, ανάλογα με τα τρέχοντα γεγονότα, τις περιστάσεις, τις ευκαιρίες ή τις προτάσεις κάποιου γειτονικού Ομίλου ή υποστηρικτών, την ετοιμότητα διακεκριμένων προσώπων να αποδεχθούν προσκλήσεις του Ομίλου, τη διαθεσιμότητα υλικού τεκμηρίωσης, τη δράση της οικείας Εθνικής Επιτροπής UNESCO, της Εθνικής ή της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ομίλων UNESCO, καθώς και τις προτεραιότητες που θέτει η Γενική Συνέλευση της UNESCO.

Κάθε Όμιλος μπορεί να επιλέξει κάποιες από τις ακόλουθες δραστηριότητες, ανάλογα με το κατά τόπους δυναμικό, τους οικονομικούς πόρους και τις προτιμήσεις των μελών:

- διαλέξεις και συζητήσεις: σεμινάρια και ημερίδες μελέτης, συμπόσια και συναντήσεις, με σκοπό την προώθηση του ενδιαφέροντος για την UNESCO, την αποστολή και το έργο της,

- συμμετοχή σε διεθνείς ημέρες, εβδομάδες, έτη και δεκαετίες, που ανακηρύσσονται από τον ΟΗΕ και την UNESCO, και σε εορτασμούς επετείων που σχετίζονται με την UNESCO (βλ. Παράρτημα iii),
- συγκέντρωση, δημοσίευση και διανομή ενημερωτικού υλικού,
- διοργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων (για παράδειγμα, εκθέσεων, ζωγραφικών ή φωτογραφικών διαγωνισμών):
  - οργάνωση κατασκηνώσεων για νέους
  - εκπαιδευτικές εκδρομές και περιηγήσεις, ανταλλαγές μεταξύ Ομίλων.

3. Από την τοπική κοινότητα στον κόσμο

Σε τοπικό επίπεδο

Στο πλαίσιο της τοπικής τους κοινότητας, τα μέλη των Ομίλων UNESCO θεωρούνται Πρεσβευτές της UNESCO, ο οποίοι μπορούν να αφυπνίσουν τη συνειδητότητα και να διευρύνουν τη γνώση για την Οργάνωση και την αποστολή της. Τα μέλη των Ομίλων προκαλούν το ενδιαφέρον για τις αξίες και τις προοπτικές που ολοκληρώνουν τα ιδεώδη της UNESCO, τόσο στις δικές τους κοινωνίες όσο, κάποιες φορές, και σε απομακρυσμένες περιοχές.

Σε εθνικό επίπεδο

Οι Όμιλοι UNESCO ενθαρρύνουν την πολιτική συνειδητοποίηση. Αυτή είναι που δίνει τους ανθρώπους με την ιστορική τους κοινότητα και με τις πολιτιστικές αξίες που διαφυλάσσει και καθιστά ξεκάθαρη την ανάγκη διατήρησης των αξιών αυτών, διασαφηνίζοντας σε όλους τη σημασία, την αξιοπρέπεια και την αυθεντικότητά τους. Εθνική πολιτική συνειδητοποίηση σημαίνει επίσης την ενεργή συμμετοχή στα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα του καιρού μας. Οι Όμιλοι UNESCO μπορούν επίσης να προωθήσουν την κατανόηση, σε εθνικό επίπεδο, του μεριδίου ευθύνης που αναλογεί σε κάθε άτομο στη διαδικασία της ανάπτυξης.

Σε διεθνές επίπεδο

Οι Όμιλοι UNESCO βοηθούν στη διάδοση της επιθυμίας για κατανόηση και συνεργασία, οργανώνοντας συζητήσεις πρόσωπο με πρόσωπο με ανθρώπους κάθε καταγωγής και ανταλλαγές πληροφοριών, μελετών και ατόμων, καθώς και μέσω των αναρίθμητων επαφών και δεσμών που είναι δυνατοί στο σημερινό κόσμο – εν συντομία, ασκώντας φιλελεύθερα διακείμενη επιρροή πέρα από τα εθνικά σύνορα. Παράλληλα, οι Όμιλοι αγωνίζονται για να αποκτήσουν καλύτερη επίγνωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα συνολικά και να υποστηρίξουν τους οργανισμούς που εργάζονται για την επίλυσή τους.

Συμβουλές για επιτυχία

Αναλογιστείτε τα εξής:

1. Ποιοι είναι οι βασικοί λόγοι για τη δημιουργία ενός Ομίλου UNESCO;
2. Έχετε το χρόνο και τις δυνάμεις που απαιτούνται για τη λειτουργία ενός Ομίλου;
3. Καταρτίστε ένα σαφές και οργανωμένο σχέδιο και αποφασίστε ποιες από τις προτεραιότητες της UNESCO ταιριάζουν καλύτερα στο δικό σας Όμιλο.
4. Να ενημερώνεστε συνεχώς για τις δραστηριότητες της UNESCO.

IV. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΟΜΙΛΩΝ UNESCO

1. Πώς ιδρύεται ένας Όμιλος UNESCO

Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να ιδρύσει έναν Όμιλο UNESCO θα πρέπει να έλθει σε επαφή με την Εθνική Επιτροπή της χώρας του (βλ. κεφάλαιο IV. 4), η οποία θα του παράσχει τις απαιτούμενες πληροφορίες, καθώς η ενθάρρυνση της δημιουργίας Ομίλων και ο καθορισμός της φύσης και του εύρους των δραστηριοτήτων τους είναι αρμοδιότητα των Εθνικών Επιτροπών.

Η κάθε Εθνική Επιτροπή έχει την ευθύνη για τις κατευθύνσεις και τη νομιμότητα των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν οι Όμιλοι, οι Σύλλογοι και τα Κέντρα UNESCO. Με σκοπό την προώθηση της διεθνούς αλληλεγγύης, οι Όμιλοι οργανώνονται συνήθως ανεξάρτητα, στο πλαίσιο όμως μιας Εθνικής Ομοσπονδίας. Η Εθνική Επιτροπή οφείλει να εξασφαλίσει ότι οι Όμιλοι αυτοί ακολουθούν τις ηθικές αρχές της UNESCO και να είναι ιδιαίτερα προσεκτική με τη χρήση της επωνυμίας και του λογότυπου της UNESCO από τους Ομίλους.

Τα ακόλουθα στοιχεία θα πρέπει να υποβληθούν προς θεώρηση στην Εθνική Επιτροπή:

- Το όνομα του Προέδρου
- Το όνομα του Γενικού Γραμματέα
- Στοιχεία επικοινωνίας: ταχυδρομική διεύθυνση, τηλέφωνο, φαξ, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- Προτεραιότητες
- Κατάλογος δυναμικών σχεδίων και δραστηριοτήτων
- Οικονομική κατάσταση και διοικητική δομή
- Στόχοι και προσδοκώμενα αποτελέσματα

2. Η διοικητική δομή ενός Ομίλου UNESCO

Η μέχρι τώρα εμπειρία έχει αποδείξει ότι ένας καλά οργανωμένος Όμιλος, με σταθερή διοικητική δομή, παρέχει την καλύτερη εγγύηση συνέχειας και αποτελεσματικής δράσης. Για το λόγο αυτόν, θα πρέπει να δίνεται μεγάλη σημασία στη διοικητική και διαχειριστική πλευρά του έργου του. Εθιμοτυπίες όπως οι γενικές συνελεύσεις, λεπτομέρειες όπως η τήρηση βιβλίων και η σύνταξη υπομνημάτων και αναφορών ενδέχεται να φαίνονται ανιαρές –ειδικά στους νεότερους– και να δίνουν την εικόνα ενός Ομίλου εξαρτώμενου από περιπτή γραφειοκρατία. Ο Όμιλος, ωστόσο, πρέπει να ακολουθεί κάποιους βασικούς κανόνες. Η τήρηση των κανόνων αυτών και η εδραίωση του κατάλληλου εκτελεστικού μηχανισμού αποτελούν την καλύτερη εκπαίδευση στη δημοκρατία, αφού κανένα δημοκρατικό σώμα, όσο μικρό κι αν είναι, δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς αυτούς.

Υπάρχει επίσης ένας πρακτικός λόγος για την αναγκαιότητα αξιωματούχων και κανόνων: οι περισσότεροι Όμιλοι πρέπει να διαθέτουν προϋπολογισμό, καθώς και να λαμβάνουν και να δαπανούν χρήματα. Αυτός είναι ένας τομέας που απαιτεί μέγιστη προσοχή και ειδικές πρόνοιες. Συγκεκριμένα, ενδέχεται να υπάρξουν περιστάσεις στις οποίες ένας Όμιλος μπορεί να ζητήσει επιχορήγηση από κάποια τοπική αρχή, υπουργείο ή Εθνική Επιτροπή, οπότε συγκεκριμένες διαδικασίες θα πρέπει να ακολουθηθούν για να αποδειχθούν οι σοβαρές προθέσεις του Ομίλου.

Νομική υπόσταση των Ομίλων UNESCO

Είναι απόλυτα προς όφελος των Ομίλων UNESCO να αποκτήσουν καθεστώς μη κερδοσκοπικών πολιτιστικών σωματείων, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας τους. Αυτή η νομική ή υπόσταση θα τους παράσχει επίσημη αναγνώριση από τις δημόσιες αρχές. Είναι ιδιαίτερα επιθυμητό οι Εθνικές Επιτροπές να λειτουργούν συμβουλευτικά ως προς το θέμα αυτό.

Πόροι των Ομίλων

Η αυτάρκεια θα πρέπει να αποτελεί την καθοδηγητική αρχή της διαχείρισης των Ομίλων. Αξίζει να τονιστεί πως είναι αρκετά πιθανό ένας Όμιλος να πραγματοποιεί δραστηριότητες με μοναδικό κόστος την εθελοντική προσφορά των μελών του.

Παρόλα αυτά, θα πρέπει συνήθως να διαχειρίζεται κάποιους πόρους, έστω και αν αυτοί προέρχονται μόνο από συνδρομές μελών ή έσοδα από δημόσιες εκδηλώσεις που θα διοργανώνει ο Όμιλος. Είναι επίσης αναμενόμενο τα μέλη να οργανώνουν εκπαιδευτικά ή πολιτιστικά ταξίδια, γεγονός που αναπόφευκτα συνεπάγεται κάποια έξοδα. Συνεπώς, ακόμα και αν δεν επιθυμούν να ανεβάσουν ιδιαίτερα το κόστος, θα πρέπει να υπολογίζουν έξοδα, να προετοιμάζουν προϋπολογισμούς και να υποβάλλουν οικονομικές αναφορές. Είναι εξάλλου χρήσιμο, ιδιαίτερα για τους νεότερους, να αποκτήσουν εμπειρία των καθηκόντων του ταμεία και εξοικείωση με τους βασικούς οικονομικούς όρους και πρακτικές.

3. Η σχέση της UNESCO με τους Όμιλους

Λαμβάνοντας την επωνυμία της UNESCO, οι Όμιλοι δεσμεύονται να ακολουθούν τις γενικές αρχές που διέπουν τη δράση της Οργάνωσης. Ωστόσο, παρόλο που η UNESCO επιτρέπει τη χρήση της επωνυμίας της από Όμιλους αναγνωρισμένους από την Εθνική Επιτροπή UNESCO ή την Ομοσπονδία Συλλόγων κάθε χώρας, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται κάποιο επίσημο δεσμό ανάμεσα στην UNESCO και τους Όμιλους. Οι δραστηριότητες των τελευταίων αφορούν την Εθνική Επιτροπή, η οποία είναι υπεύθυνη στη χώρα της για τις δράσεις που πραγματοποιούνται στο όνομα της UNESCO.

Οι Όμιλοι UNESCO θεωρούνται οικονομικά και νομικά αυτόνομοι. Η UNESCO, σε στενή συνεργασία με τις Εθνικές Επιτροπές στα αντίστοιχα κράτη-μέλη, παρέχει ιδέες, καθώς και πνευματική, οικονομική ή υλική αρωγή σε δραστηριότητες που εξυπηρετούν τις προτεραιότητές της.

Πολλές Ομοσπονδίες και Όμιλοι διατηρούν τακτικές ή περιστασιακές επαφές με την UNESCO, κυρίως με το Τμήμα Ομίλων και Συνεργασιών του Τομέα Εξωτερικών Σχέσεων και Συνεργασίας, καθώς και με τους Τομείς Προγραμμάτων στην έδρα της UNESCO. Επιπροσθέτως, οι Όμιλοι σχετίζονται όλο και περισσότερο με τα Περιφερειακά Γραφεία και τους συμβούλους και ακολούθους της UNESCO σε διάφορα μέρη του κόσμου. Η

συνεργασία αυτού του είδους έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική, καθώς το προσωπικό της UNESCO που δεν εργάζεται στην έδρα της είναι σε θέση να βοηθά τους Ομίλους στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους, στα πεδία εξειδίκευσής τους, στην οργάνωση και τη διεξαγωγή συναντήσεων, καθώς και στην εφαρμογή προγραμμάτων.

4. Ο ρόλος των Εθνικών Επιτροπών UNESCO

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο ρόλος της Εθνικής Επιτροπής δεν περιορίζεται στην οργάνωση δραστηριοτήτων στη χώρα της, οι οποίες στοχεύουν στην υλοποίηση των στόχων της UNESCO, αλλά και στη διασφάλιση του ότι οι εκδηλώσεις αυτές δεν παρεκκλίνουν από τα ιδανικά από τα οποία είναι εμπνευσμένες.

Οι Εθνικές Επιτροπές είναι όργανα αποτελούμενα από εκπροσώπους κυβερνήσεων, οι οποίοι αναλαμβάνουν να συνδέσουν το έργο της UNESCO με τις εθνικές ηγετικές ομάδες που ασχολούνται με την ανάπτυξη της εκπαίδευσης, της επιστήμης, του πολιτισμού και της επικοινωνίας. Αποτελούν το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στα κράτη-μέλη και την UNESCO και επιτελούν συμβουλευτικές, εκτελεστικές και ενημερωτικές λειτουργίες έναντι των κυβερνήσεών τους και της UNESCO. Η Εθνική Επιτροπή ή κάποιο παρόμοιο όργανο που κάθε κράτος-μέλος απαιτείται επισήμως να συστήσει (σύμφωνα με το Άρθρο VII του Καταστατικού Χάρτη της UNESCO) αποτελεί ένα πραγματικά πρωτότυπο χαρακτηριστικό της UNESCO, καθώς η Οργάνωση είναι η μόνη εξειδικευμένη αντιπροσωπεία των Ηνωμένων Εθνών που εμπλέκει άμεσα στο έργο της εκπροσώπους της πνευματικής κοινότητας των κρατών-μελών της.

Οι Εθνικές Επιτροπές έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι Όμιλοι μένουν πιστοί στα ιδεώδη της UNESCO και ότι η επωνυμία της δεν χρησιμοποιείται για την προώθηση δράσεων που δεν είναι σύμφωνες με την Οργάνωση, όπως κερδοσκοπικές ή ιδιοτελείς. Οι Όμιλοι ακολουθούν το καταστατικό τους σχετικά με την ευθύνη των Εθνικών Επιτροπών έναντι της UNESCO. Επίσης, οφείλουν να υποστηρίζουν το έργο των Εθνικών Επιτροπών στο πλαίσιο των προγραμμάτων της UNESCO σε κάθε χώρα.

Οι Εθνικές Επιτροπές είναι απαραίτητες και για τη δημιουργία συνεργασιών με δραστήρια μέλη της κοινωνίας των πολιτών. Έχουν κομβικό ρόλο στην ενδυνάμωση και την προστασία της εικόνας της Οργάνωσης, εκπληρώνοντας την ουσιαστική λειτουργία τους για τη διασύνδεση, το συντονισμό και την ενημέρωση των διαφόρων εκτελεστικών και εταίρων της

Οργάνωσης. Είναι πρωταρχικά υπεύθυνες για την αναγνώριση των Ομίλων και τη νομιμοποίηση των δραστηριοτήτων τους, αφού οι Όμιλοι φέρουν την επωνυμία της UNESCO.

Για να βρείτε στοιχεία επικοινωνίας με την Εθνική Επιτροπή σε κάθε χώρα, επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο www.unesco.org/en/national-commissions

5. Σχέσεις με τα Συνεργαζόμενα Σχολεία UNESCO

Το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Σχολείων UNESCO, που ιδρύθηκε το 1953, αναφέρεται συχνά ως Συνεργαζόμενα Σχολεία UNESCO και είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο περίπου 8000 εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε 117 χώρες (που περιλαμβάνουν προσχολικά, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και παιδαγωγικά ιδρύματα), το οποίο εργάζεται για την προώθηση της ποιοτικής εκπαίδευσης.

Η UNESCO ενθαρρύνει την ενδυνάμωση της κοινής δράσης του Κινήματος των Ομίλων και του Δικτύου Συνεργαζόμενων Σχολείων, καθώς πιστεύει ότι η λειτουργία τους είναι συμπληρωματική. Μια τέτοια σύγκλιση του Κινήματος των Ομίλων και των Συνεργαζόμενων Σχολείων δεν είναι περιοριστική. Όποτε είναι δυνατό, η συνεργασία, η κοινή δράση και η αμοιβαία παρακίνηση ενδυναμώνουν τις πρωτοβουλίες και διευκολύνουν την ευρύτερη διάδοση του πνεύματος της UNESCO.

6. Σχέσεις με άλλους Ομίλους UNESCO

Εδώ χρειάζεται απλώς να ανφερθεί ότι υπάρχουν πολλές εδραιωμένες επαφές ανάμεσα σε Ομίλους της ίδιας χώρας (όταν δεν υφίσταται Εθνική Ομοσπονδία για να διευκολύνει το κοινό έργο και τις ανταλλαγές μεταξύ των Ομίλων), καθώς και ανάμεσα σε Ομίλους διαφορετικών χωρών και ηπείρων.

7. Χρήση της επωνυμίας και του λογότυπου της UNESCO από τους Ομίλους

Γενικές αρχές και όροι

Την 1^η Νοεμβρίου 2007, η Γενική Συνέλευση ενέκρινε τις «Οδηγίες για τη χρήση της επωνυμίας, του ακρωνύμιου, του λογότυπου και της επωνυμίας των δικτυακών πεδίων της UNESCO». Σύμφωνα με τις Οδηγίες αυτές, η

χρήση της επωνυμίας και του λογότυπου της UNESCO είναι προνόμιο των διοικητικών της οργάνων, της Γραμματείας και των Εθνικών Επιτροπών. Τα όργανα αυτά είναι οι μοναδικές οντότητες που μπορούν να εγκρίνουν τη χρήση της επωνυμίας και του λογότυπου της UNESCO από άλλους.

Η οποιαδήποτε χρήση από άλλα όργανα πρέπει να έχει λάβει έγκριση εκ των προτέρων, γραπτώς και για συγκεκριμένο σκοπό, η οποία να ορίζει σαφώς

- i) τη διάρκεια,
- ii) το σκοπό της εξουσιοδότησης,
- iii) τον τρόπο αναγραφής.

Υπάρχουν δύο βασικά κριτήρια για την παραχώρηση χρήσης της επωνυμίας και του λογότυπου σχετικά με κάποια συγκεκριμένη δραστηριότητα:

- i) η δραστηριότητα να σχετίζεται με τους αντικειμενικούς στόχους και τις προγραμματικές προτεραιότητες της UNESCO,
- ii) το εν λόγω όργανο να συμμορφώνεται προς τις αξίες, τις αρχές και τους καταστατικούς σκοπούς της UNESCO.

Εξουσιοδοτήσεις για τη χρήση της επωνυμίας και του λογότυπου της UNESCO παρέχονται υπό τους εξής γενικούς όρους:

- i) η απόφαση για παραχώρηση ή μη της άδειας λαμβάνεται πάντα υπό το φως των υποδείξεων της αρμόδιας Εθνικής Επιτροπής (ή Εθνικών Επιτροπών) UNESCO,
- ii) ζητείται από το όργανο που λαμβάνει την εξουσιοδότηση να αποτιμήσει τον αντίκτυπο της χρήσης αυτής στην προβολή της UNESCO.

Υπάρχουν τρεις βασικοί τύποι εξουσιοδότησης:

- i) ενθάρρυνση (ηθική υποστήριξη) για συγκεκριμένη εκδήλωση, δραστηριότητα ή δημοσίευση, μετά από αίτηση άλλου οργάνου (ενθάρρυνση ή προστασία δεν μπορεί να παρασχεθεί στο ίδιο το όργανο ή σε κάποιο διαρκές πρόγραμμα),
- ii) συμβατικοί διακανονισμοί με άλλο όργανο για συγκεκριμένη δράση, δραστηριότητα ή σχεδιασμό (για παράδειγμα, συμφωνίες συνεταιρισμού, συνεργασίας, συμπαραγωγής),
- iii) εξουσιοδότηση σε εθνική οντότητα για συμμετοχή σε διακυβερνητικό πρόγραμμα (για παράδειγμα, χώροι Παγκόσμιας Κληρονομιάς), σε δίκτυο προγραμμάτων (για παράδειγμα, Συνεργαζόμενα Σχολεία) ή στο Κίνημα των Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO.

Ο επίσημος διαγραμματικός κανονισμός της UNESCO ορίζει το λογότυπο του Οργανισμού ως ένα τετράγωνο αποτελούμενο από τα εξής τρία μέρη:

- i) το σύμβολο αρχαίου ναού, συμπεριλαμβανομένου του ακρωνύμιου της UNESCO,
- ii) την πλήρη επωνυμία (Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό), σε μία ή περισσότερες γλώσσες,
- iii) διάστικτη γραμμή σε λογαριθμική ακολουθία.

Τα συστατικά αυτά στοιχεία δεν μπορούν να διαχωριστούν και ο συνδυασμός τους δεν υπόκειται σε κανένος είδους ερμηνεία. Παρατηρήστε την εικονογράφηση που ακολουθεί.

Σχετικά με τη γλώσσα (ή τις γλώσσες) στην οποία (ή στις οποίες) αναγράφεται η πλήρης επωνυμία της Οργάνωσης, θα πρέπει να επιλέγεται αυτή του οικείου κοινού. Παρατηρήστε τις ακόλουθες εικόνες.

Το ελάχιστο μέγεθος του λογότυπου είναι 1,2 εκ., από την κορυφή έως το κάτω μέρος του συμβόλου του ναού.

Το τετράγωνο του λογότυπου της UNESCO δεν πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο του. Στα δεξιά της διάστικτης γραμμής θα πρέπει να αναγράφεται σύντομο κείμενο που θα αναφέρει την εμπλεκόμενη οντότητα και τη φύση της συγκεκριμένης συνεργασίας με την UNESCO.

Χρήση του λογότυπου από τους Ομίλους UNESCO

Εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες κάποιο άλλο όργανο έχει ορισθεί από το κράτος-μέλος, η Εθνική Επιτροπή είναι η αρχή κάθε χώρας που ελέγχει τη χρήση της επωνυμίας και του λογότυπου της UNESCO σε εθνικό επίπεδο. Οι Εθνικές Επιτροπές παραχωρούν ή δεν παραχωρούν την άδεια στους Ομίλους UNESCO να χρησιμοποιούν την επωνυμία, το ακρωνύμιο ή και το λογότυπο της Οργάνωσης, καθώς και ονομασίες δικτυακών πεδίων που αναγράφουν την επωνυμία ή το ακρωνύμιο, σύμφωνα με τους παραπάνω γενικούς όρους. Οι Εθνικές Επιτροπές υπόκεινται στις νομικές ή άλλες συνέπειες που προκύπτουν από τις εξουσιοδοτήσεις που παρέχουν.

Κάθε φορά που ένας Όμιλος χρησιμοποιεί το λογότυπο της UNESCO, θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι δεν χρησιμοποιείται ποτέ μόνο του, αλλά πάντοτε μαζί, στα δεξιά της διάστικτης γραμμής, με:

- i) το λογότυπο του Ομίλου (προαιρετικά),
- ii) την επωνυμία του Ομίλου,
- iii) τις ακόλουθες διατυπώσεις που καθορίζουν τη φύση της συνεργασίας με την UNESCO.

Διατυπώσεις για χρήση από Περιφερειακές Ομοσπονδίες ή Ομίλους, Κέντρα και Συλλόγους UNESCO:

«Μέλος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO»

ή

«Περιφερειακό Συντονιστικό Όργανο Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO»

Διατυπώσεις για χρήση από Εθνικές Ομοσπονδίες Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO:

«Μέλος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO»

ή

«Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO»

Διατύπωση για ξεχωριστούς Ομίλους:

«Μέλος του Κινήματος Ομίλων UNESCO»

Για παράδειγμα,

- «Ονομασία» Σύλλογος Νέων UNESCO / Μέλος του Δικτύου Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO
- Ομοσπονδία Ομίλων UNESCO / Μέλος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO

Οι Όμιλοι δεν μπορούν να εξουσιοδοτήσουν άλλες οντότητες για τη χρήση της επωνυμίας ή του λογότυπου της UNESCO. Οι Όμιλοι δεν έχουν την άδεια να πωλούν για κερδοσκοπικούς σκοπούς προϊόντα ή υπηρεσίες που φέρουν την επωνυμία, το ακρωνύμιο ή το λογότυπο της UNESCO.

Η εμπορική χρήση της επωνυμίας, του ακρωνύμιου ή του λογότυπου της UNESCO, μόνα ή σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία, πρέπει να έχει την έγκριση του Γενικού Διευθυντή της UNESCO, μετά από συγκεκριμένη συμφωνία.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε το δικτυακό τόπο:

www.unesco.org/en/logo

Η διεθνής μη κυβερνητική οργάνωση με την επωνυμία Παγκόσμια Ομοσπονδία Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO (WFUCA) συστήθηκε το 1981, ως το διεθνές συντονιστικό όργανο του κινήματος Ομίλων της UNESCO σε παγκόσμιο επίπεδο. Η WFUCA είναι μη κυβερνητική οργάνωση που σχετίζεται επίσης με την UNESCO.

Ρόλος της είναι να παρέχει γενικές συντονιστικές υπηρεσίες, να διοργανώνει συναντήσεις και ανταλλαγές και να συμβάλλει σε εκπαιδευτικά προγράμματα, σχεδιασμούς και δημοσιεύσεις. Τα διαπεριφερειακά και περιφερειακά της προγράμματα προωθούν την ενεργή συνεργασία των εθνικών ομοσπονδιών. Το Παγκόσμιο Συνέδριο της WFUCA πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια, με σκοπό να αξιολογήσει, να συντονίσει και να συγκροτήσει τα προγράμματα της Ομοσπονδίας.

Παγκόσμια Ομοσπονδία Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO (WFUCA)
Διεύθυνση: c/o UNESCO House – 1 rue Miollis – 75732 Paris Cedex 15
ΓΑΛΛΙΑ
Τηλ.: +33 (0)1 45 68 48 19 – E-mail: sg.fmacu@yahoo.fr

Εθνικές και Περιφερειακές Ομοσπονδίες Ομίλων UNESCO

Οι Εθνικές και Περιφερειακές Ομοσπονδίες Ομίλων UNESCO είναι τα συντονιστικά όργανα του κινήματος της UNESCO στο πλαίσιο των χωρών ή των περιφερειών τους. Βρίσκονται στο πεδίο ευθύνης της οικείας Εθνικής Επιτροπής UNESCO και πρέπει πάντοτε να ενημερώνουν και να συμβουλευονται τις Εθνικές Επιτροπές για τις δραστηριότητές τους.

V. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

i) Γλωσσάριο (με αλφαβητική σειρά)

Γενική Συνέλευση

Το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων, που αποτελείται από αντιπροσώπους όλων των κρατών-μελών. Συγκαλείται κάθε δύο χρόνια για να καθορίσει τις πολιτικές και τις βασικές γραμμές του έργου της Οργάνωσης. Σύμφωνα με την αρχή της μίας ψήφου για κάθε χώρα, εγκρίνει το διετές πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό της UNESCO. Κάθε τέσσερα χρόνια, διορίζει το Γενικό Διευθυντή, με βάση της προτάσεις του Εκτελεστικού Συμβουλίου.

Γενικός Διευθυντής της UNESCO

Η εκτελεστική κεφαλή της Οργάνωσης. Εκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια από τη Γενική Συνέλευση.

Γραμματεία

Η Γραμματεία αποτελείται από το Γενικό Διευθυντή και το προσωπικό. Διαθέτει περίπου 2100 μέλη από σχεδόν 170 χώρες. Περισσότερα από 700 μέλη του προσωπικού εργάζονται σε γραφεία της UNESCO ανά τον κόσμο (στοιχεία Ιανουαρίου 2009).

Εθνικές Επιτροπές UNESCO

Οι Εθνικές Επιτροπές UNESCO είναι εθνικά συνεργαζόμενα όργανα που ιδρύονται από τα κράτη-μέλη, με σκοπό τη διασύνδεση των κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργάνων τους με το έργο της Οργάνωσης.

Εκτελεστικό Συμβούλιο

Αποτελείται από 58 κράτη-μέλη και είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση της εκτέλεσης του προγράμματος που υιοθετεί η Γενική Συνέλευση. Συνέρχεται δύο φορές το χρόνο για να εξετάσει το πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό της Οργάνωσης.

Εξωτερικές Υποθέσεις και Συνεργασία (ERC)

Ο Τομέας Εξωτερικών Σχέσεων και Συνεργασίας (ERC) παίζει κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη των σχέσεων με τα κράτη-μέλη, τα συνεργαζόμενα μέλη, τους παρατηρητές και τις περιφέρειες και συντονίζει τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει η Οργάνωση μαζί με τα Ηνωμένα Έθνη, τις εξειδικευμένες αντιπροσωπείες της, τα προγράμματα και τα όργανα, καθώς και με άλλες διεθνείς διακυβερνητικές ή μη κυβερνητικές οργανώσεις. Επιπλέον, ο Τομέας

είναι υπεύθυνος για συνεργασίες με ιδιωτικούς φορείς, αμφίπλευρους και πολυμερείς χορηγούς και εταίρους.

Καταστατικός Χάρτης της UNESCO

Ο Καταστατικός Χάρτης της UNESCO, που υπογράφηκε στις 16 Νοεμβρίου 1945, τέθηκε σε ισχύ στις 4 Νοεμβρίου 1946, αφού είχε επικυρωθεί από είκοσι χώρες: Αίγυπτο, Αυστραλία, Βραζιλία, Γαλλία, Δανία, Δομινικανή Δημοκρατία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Η.Π.Α., Ινδία, Καναδά, Κίνα, Λίβανο, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Σαουδική Αραβία, Τουρκία, Τσεχοσλοβακία.

Κράτη-μέλη και Συνεργαζόμενα Μέλη

Οι χώρες που έχουν υπογράψει τον Καταστατικό Χάρτη της UNESCO είναι κράτη-μέλη της Οργάνωσης. Υπάρχουν 193 κράτη-μέλη (στοιχεία Ιανουαρίου 2009).

Εδάφη ή ομάδες εδαφών που δεν έχουν την ευθύνη των διεθνών τους σχέσεων, αλλά έχουν υπογράψει τον Καταστατικό Χάρτη αποκαλούνται Συνεργαζόμενα Μέλη της UNESCO. Υπάρχουν 6 Συνεργαζόμενα Μέλη (στοιχεία Ιανουαρίου 2009).

Μόνιμες Αντιπροσωπείες στην UNESCO

Οι Μόνιμες Αντιπροσωπείες στην UNESCO, που αποστέλλονται από τα κράτη-μέλη, εξασφαλίζουν την ύπαρξη συνδέσμου ανάμεσα στις κυβερνήσεις των κρατών-μελών και τη Γραμματεία της Οργάνωσης. Των Μόνιμων Αντιπροσωπειών ηγείται πρόσωπο που κατέχει διπλωματική ιδιότητα (έχει συνήθως το βαθμό του πρέσβυ). Όταν ορίζεται μία Μόνιμη Αντιπροσωπεία στην UNESCO, ο διορισμός της αποτελεί το θέμα επίσημης επικοινωνίας με τον Γενικό Διευθυντή της Οργάνωσης.

Πρόγραμμα Συμμετοχής

Το Πρόγραμμα Συμμετοχής λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις συνήθεις δραστηριότητες της UNESCO, αναλύοντας, αξιολογώντας και διευκολύνοντας την υλοποίηση εθνικών, περιφερειακών και διαπεριφερειακών σχεδίων, τα οποία σχετίζονται άμεσα με τις δραστηριότητες της Οργάνωσης.

ii) Απόσπασμα του Καταστατικού Χάρτη της UNESCO (Προοίμιο και Άρθρο Ι)

Καταστατικός Χάρτης του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό

Υιοθετήθηκε στο Λονδίνο, στις 16 Νοεμβρίου 1945, και τροποποιήθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 2^η, 3^η, 4^η, 5^η, 6^η, 7^η, 8^η, 9^η, 10^η, 12^η, 15^η, 17^η, 19, 20^η, 21^η, 24^η, 25^η, 26^η, 27, 28^η, 29^η, και 31^η συνόδους της.

Οι κυβερνήσεις των μετεχόντων κρατών δηλώνουν στον Καταστατικό αυτό Χάρτη εκ μέρους των λαών τους:

ότι, καθώς οι πόλεμοι ξεκινούν στο μυαλό των ανθρώπων, είναι το μυαλό των ανθρώπων που πρέπει να δημιουργήσει την προστασία της ειρήνης,

ότι, σε όλη την ανθρώπινη ιστορία, η άγνοια των συνηθειών και της ζωής των άλλων είναι η αιτία της δυσπιστίας και της έλλειψης εμπιστοσύνης ανάμεσα στους λαούς του κόσμου, μέσω των οποίων οι διαφορές τους οδήγησαν σχεδόν πάντα σε πολέμους,

ότι ο μεγάλος και τρομερός πόλεμος που τώρα τελείωσε ήταν ένας πόλεμος που προκλήθηκε από την άρνηση των δημοκρατικών αρχών της αξιοπρέπειας, της ισότητας και του αμοιβαίου σεβασμού των ανθρώπων, καθώς και από τη διάδοση, αντί των προηγούμενων και μέσω της άγνοιας και της προκατάληψης, του δόγματος της ανισότητας ανθρώπων και φυλών,

ότι η ευρεία εξάπλωση του πολιτισμού και η παιδεία της ανθρωπότητας για δικαιοσύνη, ελευθερία και ειρήνη είναι απαραίτητες για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και αποτελούν ιερό καθήκον, το οποίο όλα τα έθνη οφείλουν να επιτελούν, με πνεύμα αμοιβαίας αρωγής και ενδιαφέροντος,

ότι ειρήνη βασισμένη αποκλειστικά στις πολιτικές και οικονομικές διευθετήσεις των κυβερνήσεων δεν θα ήταν ειρήνη που θα μπορούσε να εξασφαλίσει την ομόφωνη, διαρκή και ειλικρινή υποστήριξη των ανθρώπων του κόσμου και ότι η ειρήνη θα πρέπει να θεμελιώνεται, για να μην καταδικαστεί σε αποτυχία, πάνω στην πνευματική και ηθική αλληλεγγύη της ανθρωπότητας.

Για τους λόγους αυτούς, τα κράτη που συμμετέχουν στον Καταστατικό αυτό Χάρτη, πιστεύοντας στην πλήρη εκπαίδευση με ίσες ευκαιρίες για όλους, στη χωρίς περιορισμούς επιδίωξη της αντικειμενικής αλήθειας και στην

ελεύθερη ανταλλαγή ιδεών και γνώσης, συμφωνούν και αποφασίζουν να αναπτύξουν και να αυξήσουν τα μέσα επικοινωνίας μεταξύ των λαών τους και να τα χρησιμοποιήσουν για τους σκοπούς της αμοιβαίας κατανόησης και της αληθέστερης και τελειότερης γνώσης της ζωής τους.

Ως συνέπεια όλων των παραπάνω δημιουργούν διά του παρόντος την Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό, με σκοπό να προάγουν, μέσω των εκπαιδευτικών, επιστημονικών και πολιτιστικών σχέσεων των λαών του κόσμου, τους στόχους της διεθνούς ειρήνης και της κοινής ευημερίας της ανθρωπότητας, για τους οποίους ιδρύθηκε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και οι οποίοι διακηρύσσονται στον Καταστατικό του Χάρτη.

Άρθρο Ι

Σκοπός και λειτουργίες

1. Σκοπός του Οργανισμού είναι να συμβάλει στην ειρήνη και την ασφάλεια, προωθώντας τη συνεργασία ανάμεσα στα έθνη, μέσω της εκπαίδευσης, της επιστήμης και του πολιτισμού, ώστε να προάγει τον οικουμενικό σεβασμό για τη δικαιοσύνη, την έννομη τάξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, που βεβαιώνονται για τους λαούς του κόσμου, χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας, από τον Καταστατικό Χάρτη του Ο.Η.Ε.

2. Για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού η Οργάνωση:

(α) θα συνεργασθεί στο έργο προώθησης της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης των λαών, κάνοντας χρήση όλων των μέσων μαζικής επικοινωνίας, και θα προτείνει τις διεθνείς συμφωνίες που θα χρειαστούν για την ενίσχυση της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών, μέσω λόγου και εικόνας,

(β) θα δώσει νέα ώθηση στη λαϊκή εκπαίδευση και τη διάδοση του πολιτισμού: συνεργαζόμενη με τα μέλη της –μετά από αίτημά τους– στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων,

καθιερώνοντας τη συνεργασία των εθνών για την προώθηση του ιδανικού των ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση, ασχέτως φυλής, φύλου ή οικονομικών και κοινωνικών διακρίσεων,

προτείνοντας τις κατάλληλες εκπαιδευτικές μεθόδους για την προετοιμασία των παιδιών του κόσμου για τις ευθύνες της ελευθερίας,

(γ) θα υποστηρίξει, αυξήσει και διασπείρει τη γνώση:

διασφαλίζοντας τη διατήρηση και προστασία της παγκόσμιας κληρονομιάς, η οποία αποτελείται από βιβλία, έργα τέχνης και μνημεία της ιστορίας και της

επιστήμης, και προτείνοντας στα εμπλεκόμενα έθνη τις αναγκαίες διεθνείς συμβάσεις,

ενθαρρύνοντας τη συνεργασία ανάμεσα στα έθνη σε κάθε κλάδο πνευματικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών ανταλλαγών ανθρώπων που δραστηριοποιούνται σε όλα τα πεδία της εκπαίδευσης, της επιστήμης και του πολιτισμού, καθώς και των ανταλλαγών δημοσιεύσεων, αντικειμένων καλλιτεχνικού ή επιστημονικού ενδιαφέροντος και άλλου ενημερωτικού υλικού,

εισάγοντας μεθόδους διεθνούς συνεργασίας, σχεδιασμένων να παρέχουν στους λαούς όλων των χωρών πρόσβαση στο έντυπο και δημοσιευμένο υλικό που παράγεται από αυτές.

3. Σκοπεύοντας στη διαφύλαξη της ανεξαρτησίας, της ακεραιότητας και της γόνιμης διαφοροποίησης του πολιτισμού και του εκπαιδευτικού συστήματος των κρατών-μελών, η Οργάνωση απαγορεύεται να επεμβαίνει σε ζητήματα που αναγκαστικά άπτονται της εσωτερικής τους δικαιοδοσίας.

iii) Κατάλογος Διεθνών Ημερών και Εβδομάδων (υιοθετημένων από τον Ο.Η.Ε. και τις εξειδικευμένες αντιπροσωπείες του)

Ιανουάριος

27 Διεθνής Ημέρα μνήμης για τα θύματα του Ολοκαυτώματος

Φεβρουάριος

21 Διεθνής Ημέρα Μητρικής Γλώσσας

Μάρτιος

8 Διεθνής Ημέρα της γυναίκας και Ημέρα των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα της γυναίκας και την παγκόσμια ειρήνη

21 Διεθνής Ημέρα για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων

21-28 Εβδομάδα Αλληλεγγύης στους λαούς που μάχονται ενάντια στο ρατσισμό και τις φυλετικές διακρίσεις

22 Παγκόσμια Ημέρα για το νερό

23 Παγκόσμια Ημέρα Μετεωρολογίας

Απρίλιος

4 Διεθνής Ημέρα κατά των ναρκών

7 Παγκόσμια Ημέρα Υγείας

23 Παγκόσμια Ημέρα βιβλίου και πνευματικών δικαιωμάτων

Μάιος

3 Παγκόσμια Ημέρα ελευθερίας του Τύπου

15 Διεθνής Ημέρα της οικογένειας

17 Παγκόσμια Ημέρα Κοινωνίας της Πληροφορίας (πρώην Παγκόσμια Ημέρα Τηλεπικοινωνιών)

21 Παγκόσμια Ημέρα πολιτιστικής ποικιλομορφίας, διαλόγου και ανάπτυξης

22 Διεθνής Ημέρα Βιοποικιλότητας (παλαιότερα 29 Δεκεμβρίου, μεταβολή 2001)

25-1 Ιουνίου Εβδομάδα αλληλεγγύης προς τους λαούς των κηδεμονευομένων εδαφών

29 Διεθνής Ημέρα προσωπικού των Ειρηνευτικών Δυνάμεων του ΟΗΕ

31 Παγκόσμια Ημέρα κατά του καπνίσματος

Ιούνιος

4 Διεθνής Ημέρα κατά της επιθετικότητας εναντίον των παιδιών

5 Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος

17 Παγκόσμια Ημέρα για την καταπολέμηση της ερημοποίησης και της ξηρασίας

20 Παγκόσμια Ημέρα για τους πρόσφυγες

23 Παγκόσμια Ημέρα των Ηνωμένων Εθνών για της δημόσιες υπηρεσίες

26 Διεθνής Ημέρα κατά της χρήσης και παράνομης διακίνησης ναρκωτικών

Ιούλιος

1^ο Σάββατο Διεθνής Ημέρα Συνεταιρισμών

11 Παγκόσμια Ημέρα Πληθυσμού

Αύγουστος

9 Διεθνής Ημέρα των αυτοχθόνων λαών του κόσμου

12 Διεθνής Ημέρα Νεολαίας

23 Διεθνής Ημέρα μνήμης του δουλεμπορίου και της κατάργησής του

Σεπτέμβριος

8 Διεθνής Ημέρα για την εξάλειψη του αναλφαβητισμού

16 Διεθνής Ημέρα για την προστασία της ζώνης του όζοντος

21 Διεθνής Ημέρα Ειρήνης (παλαιότερα εορταζόμενη την ημέρα έναρξης της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, που άλλαξε σε καθορισμένη ημερομηνία από το 2002)

Τελευταία εβδομάδα Παγκόσμια Ημέρα Ναυτιλίας

Οκτώβριος

1 Διεθνής Ημέρα για την τρίτη ηλικία

4-10 Παγκόσμια Εβδομάδα Διαστήματος

5 Παγκόσμια Ημέρα Εκπαιδευτικών

1^η Δευτέρα Παγκόσμια Ημέρα ανθρωπίνων οικισμών

2^η Τετάρτη Διεθνής Ημέρα μείωσης φυσικών καταστροφών

9 Παγκόσμια Ημέρα ταχυδρομείων

10 Παγκόσμια Ημέρα για την ψυχική υγεία

16 Παγκόσμια Ημέρα Επισιτισμού

17 Διεθνής Ημέρα για την εξάλειψη της φτώχειας

24 Ημέρα του ΟΗΕ και Παγκόσμια Ημέρα πληροφόρησης για την ανάπτυξη

24-30 Εβδομάδα Αφοπλισμού

Νοέμβριος

6 Διεθνής Ημέρα για την αποτροπή της εκμετάλλευσης του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια πολέμων και ένοπλων συγκρούσεων

16 Διεθνής Ημέρα για την ανεκτικότητα

3^η Κυριακή Παγκόσμια Ημέρα μνήμης για τα θύματα τροχαίων ατυχημάτων

20 Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού και Ημέρα εκβιομηχάνισσης της Αφρικής

21 Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης

- 25 Διεθνής Ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών
29 Διεθνής Ημέρα αλληλεγγύης προς τον παλαιστινιακό λαό
- Δεκέμβριος**
- 1 Παγκόσμια Ημέρα για το AIDS
2 Διεθνής Ημέρα για την κατάργηση της δουλείας
3 Διεθνής Ημέρα για τα άτομα με αναπηρία
5 Διεθνής Ημέρα εθελοντών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη
7 Διεθνής Ημέρα Πολιτικής Αεροπορίας
9 Διεθνής Ημέρα κατά της διαφθοράς
10 Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
11 Διεθνής Ημέρα Βουνών
18 Διεθνής Ημέρα για τους μετανάστες
19 Ημέρα των Ηνωμένων Εθνών για τη συνεργασία του Νότου με το Νότο
20 Διεθνής Ημέρα ανθρώπινης αλληλεγγύης

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε το διακτυακό τόπο του ΟΗΕ για τα Συνέδρια και τις Εκδηλώσεις www.un.org/events/index.html

iv) Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (MDGs)

Στόχος 1: Εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και της πείνας

Στόχος 2: Επίτευξη καθολικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Στόχος 3: Προώθηση της ισότητας των φύλων και ενδυνάμωση του ρόλου των γυναικών

Στόχος 4: Μείωση της παιδικής θνησιμότητας

Στόχος 5: Βελτίωση της μητρικής υγείας

Στόχος 6: Καταπολέμηση του HIV/AIDS, της ελονοσίας και άλλων ασθενειών

Στόχος 7: Διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας

Στόχος 8: Οικοδόμηση της παγκόσμιας συνεργασίας για την ανάπτυξη

v) Διαρκής ενημέρωση

Δικτυακοί τόποι

Επίσημος δικτυακός τόπος της UNESCO: www.unesco.org

Ιστοσελίδα του UNESCO ERC για τους Ομίλους UNESCO: www.unesco.org/clubs

Καταστατικός Χάρτης της UNESCO: www.unesdoc.unesco.org (αναζητήστε τον Καταστατικό Χάρτη)

Επίσημος δικτυακός τόπος του ΟΗΕ: www.un.org

ΟΗΕ/Σχέσεις με την Κοινωνία των Πολιτών: www.un.org/issues/civilsociety/partnerships.asp

Στόχοι Ανάπτυξης της Χιλιετίας: www.un.org/millenniumgoals/

Δωρεάν δημοσιεύσεις*

- UNESCO: Τι είναι; Ποιο είναι το έργο της;
- Διεθνής Κατάλογος Ομίλων, Κέντρων και Συλλόγων UNESCO
- Η UNESCO και η Κοινωνία των Πολιτών
- Εγχειρίδιο Ομίλων UNESCO 1990
- Η UNESCO και οι Όμιλοι UNESCO, Κοινοβούλια και Διακοινοβουλευτικές Οργανώσεις, Πόλεις και Τοπικές Αρχές

*Οι αιτήσεις για τις δημοσιεύσεις αυτές να απευθύνονται προς την

UNESCO

Sector for External Relations and Cooperation

Section for UNESCO Clubs and New Partnerships

7 Place de Fontenoy 75352 Paris 07 SP FRANCE

Τηλ.: +33 (0)1 45 68 14 73

Φαξ: +33 (0)1 45 68 58 54

E-mail: erc.pts@unseco.org